

**Nīcas novada attīstības programma
2014.-2020. gadam**

Stratēģiskā daļa

Saturs

Termini	3	5. Mērķi un vidēja termiņa prioritātes	17
Saīsinājumi.....	4	6. „Lielo darbu saraksts” – rīcību virzieni prioritāšu īstenošanai.....	19
Ievads	5	7. Rezultatīvie rādītāji rīcību virzienu īstenošanai	20
1. Pašreizējās situācijas kopsavilkums	6	8. Sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām un valsts institūcijām	21
2. Pārskats par atbilstību Eiropas Savienības, Latvijas un Kurzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem.....	11	9. Attīstības programmas īstenošanas un uzraudzības kārtība	22
3. Mēs Nīcas novadā 2020	14	PIELIKUMI.....	23
4. Novada specializācija un piedāvājums uzņēmējdarbībai	16		

Termini

Attīstības programma – vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcību kopums pašvaldības ilgtermiņa attīstības stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko mērķu īstenošanai. Šī dokumenta uzdevums ir novērtēt pašvaldības rīcībā esošos resursus, piedāvāt risinājumus to efektīvākai izmantošanai, sekmēt visa veida investīciju piesaisti un veicināt teritorijas atpazīstamību.

Ilgtpējīga attīstība – sabiedrības labklājības, vides un ekonomikas integrēta un līdzsvarota attīstība, kas apmierina iedzīvotāju pašreizējās sociālās un ekonomiskās vajadzības un nodrošina vides prasību ievērošanu, neapdraudot nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanas iespējas, kā arī nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

Komunālie pakalpojumi – ūdensapgāde, kanalizācija, atkritumu apsaimniekošana, siltumapgāde, gāzes un elektroapgāde, apbedīšanas pakalpojumi.

Labā stāvoklī esošs autoceļš – ceļš ar segumu: bez nopietniem defektiem, kuram vajadzīgi tikai profilaktiskie uzturēšanas pasākumi un, iespējams, virsmas apstrāde; ceļš bez seguma: kuram vajadzīga tikai profilaktiska virsmas profilēšana vai lokāli labojumi.

Labā stāvoklī esoša ēka – jauna ēkas vai ēka, kurā rekonstrukcijas un/vai renovācijas darbi veikti pēdējo 15 gadu laikā.

Mērķi – uzstādījumu kopums vēlamajām situācijas pārmaiņām vidējā termiņā, kas ir formulēts saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, vērsts uz novada attīstības redzējuma „MĒS 2020” sasniegšanu un kalpo par pamatu vidēja termiņa prioritāšu noteikšanai.

Pamatpakalpojumi – veselības aprūpes, sociālie, izglītības, sabiedriskās drošības, kultūras, sporta un atpūtas pakalpojumi, kuru pieejamība nodrošina novada iedzīvotāju labklājību.

Rādītāji – attīstības programmas īstenošanas progress novērtēšanas rādītāji, kas attīstības programmā noteikti vidēja termiņa prioritātēm un no tām izrietošajām rīcībām, un saskaņā ar kuriem tiek novērtēta pašvaldības darbības efektivitāte attīstības programmas īstenošanā. Nīcas novada attīstības programmas progress novērtēšanai izdalītas divas rādītāju grupas:

- 1) Novada **attīstības rādītāji** (*Kā dzīvojam?*) – raksturo novada attīstību. Pašvaldība ar saviem lēmumiem un rīcību nevar vai salīdzinoši maz var ietekmēt šos rādītājus.
- 2) **Rezultatīvie rādītāji** (*Kas uzlabojas?*) – raksturo stāvokļa izmaiņas pašvaldībā, t.sk., uzlabojumus, kas radušies pašvaldības lēmumu un rīcību rezultātā. Šos rādītājus pašvaldība var ietekmēt tiešā veidā, jo īpaši, realizējot attīstības programmu.

Resursi – Nīcas novada pašvaldības rīcībā esošās dabas un novada vides resursi (piemēram, jūra, ezeri, polderi, ciemu apbūve u.c.), kuru daudzveidīgumu iespējams izmantot dažādu saimniecības nozaru attīstībā.

Rīcību virzieni – darbību kopums, kas ir izvirzīts vidēja termiņa prioritāšu īstenošanai.

Sabiedriskā transporta nodrošinājuma indekss – teritorijas apkalpes līmeņa rādītājs (koeficients - K), kuru aprēķina pēc formulas: $K = \frac{L}{\sqrt{PS}}$, kur L – sabiedriskā transporta reisu kopgarums (km); P – apkalpes teritorijas (novada) iedzīvotāju skaits (tūkst.); S – novada platība (km²).

Specializācija – nosaka pašvaldības teritorijas ekonomiskās attīstības pamatu un perspektīvos uzņēmējdarbības virzienus, pašvaldības unikālo attīstības potenciālu.

Teicamā stāvoklī esošs autoceļš – jauns ceļš vai ceļš, kura fiziskais stāvoklis līdzvērtīgs jaunam ceļam.

Vidēja termiņa plānošana – plānošana periodam līdz septiņiem gadiem.

Vidēja termiņa prioritātes – svarīgākie nosacījumi, lai sekmētu ilgtermiņa mērķu un prioritāšu sasniegšanu. Tās tiek noteiktas, izvērtējot pašvaldības resursus un esošo situāciju, kā arī, ņemot vērā ilgtermiņa prioritātes.

Saīsinājumi

CSA – cietie sadzīves atkritumi	m – metri
CSNg – ceļu satiksmes negadījumi	m.g. – mācību gads
CSP – Centrālā statistikas pārvalde	milj. – miljoni
DAP – Dabas aizsardzības pārvalde	NND – Nīcas novada dome
DUS – degvielas uzpildes stacija	skat. – skatīt
ES – Eiropas Savienība	SM – Satiksmes ministrija
g. – gads	t.i. – tas ir
GMI – garantētais minimālais ienākums	t.sk. – tajā skaitā
ha – hektāri	tūkst. – tūkstoši
iedz. – iedzīvotāji	u.c. – un citi
IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas	u.tml. – un tamlīdzīgi
km – kilometri	VAS – Valsts akciju sabiedrība
KPR – Kurzemes plānošanas reģions	VIIS – Valsts izglītības informācijas sistēma
Ls – lats	Wi-Fi – bezvadu pieeja internetam (angl. Wireless Fidelity)
LVC – Latvijas Valsts ceļi	

levads

Kā uzsākta teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrāde?

Nīcas novada domes 2012.gada 12. jūlija lēmums Nr. 22 nosaka Nīcas novada attīstības programmas 2014.-2020. gadam izstrādes uzsākšanu. Iepirkuma ID. Nr. NND 2013/10 rezultātā Nīcas novada attīstības programmas 2014.-2020. gadam izstrādi un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējumu veic SIA „AC Konsultācijas”.

Kas ir attīstības programma un kāpēc tā nepieciešama?

Nīcas novada attīstības programma 2014.-2020. gadam ir vidēja termiņa pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments. Tajā ir noteikts vidēja termiņa pasākumu kopums pašvaldības attīstības stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai. Attīstības programma ir nepieciešama tādēļ, lai novadā būtu iespējama ilgtspējīga un veiksmīga attīstība, lai spēki un līdzekļi tiktu koncentrēti tam, kas novada attīstībai ir būtiskākais.

Kas ir attīstības programmas stratēģiskā daļa?

Nīcas novada attīstības programmas 2014.-2020.gadam stratēģiskā daļa ir dokuments, kas nosaka to, kāda pašvaldība vēlas būt 2020.gadā. Tādēļ stratēģijā ir raksturota pašvaldības attīstības vīzija un ekonomiskā specializācija, stratēģiskie mērķi un vidējtermiņa prioritātes, kā arī rīcību virzieni mērķu un prioritāšu sasniegšanai. Stratēģiskās daļas izstrādē pielietota nelineārā pieeja. Ko tas nozīmē? Tas nozīmē to, ka definētās rīcības sniedz ieguldījumu vairāku prioritāšu sasniegšanā vienlaicīgi.

Kā nodrošināta ideju pēctecība?

Attīstības programmas stratēģijas izstrāde veikta saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem, attīstības plānošanā ievēroti attīstības plānošanas pamatprincipi, kas noteikti Attīstības plānošanas sistēmas likumā.

Nīcas novada attīstības programmas stratēģija veidota, ņemot vērā izstrādātos nacionālos un reģionālos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, kā arī Nīcas novada teritorijas

plānojumu 2013.-2025. gadam un Nīcas novada ilgtspējīgu attīstības stratēģiju. Tādējādi rīcības, ko pašvaldība veiks nākamajos septiņos gados, nodrošinās ilgtermiņa mērķu īstenošanu un nebūs pretrunā ar iecerēto novada teritoriālo attīstību.

Sabiedrības iesaiste attīstības plānošanā

Attīstības programmas izstrādē būtiska loma bijusi sabiedrības iesaistei - pašvaldība organizējusi vairākus seminārus iedzīvotājiem, uzņēmējiem, speciālistiem:

- 1) sešus lokālos seminārus dažādās novada apdzīvotās vietās ar fokusu uz iedzīvotāju viedokļa noskaidrošanu;
- 2) sešus tematiskos seminārus ar fokusu uz novada uzņēmēju un nozaru speciālistu viedokļa noskaidrošanu, kurā analizēta situācija transporta un uzņēmējdarbības, tūrisma un vides, izglītības un kultūras, sociālajā un veselības, kā arī jaunatnes jomās.
- 3) investīciju plāna semināru, kurā nozaru eksperti un jomu atbildīgie darbojās pie pašvaldības investīciju plāna izstrādes nākamajiem septiņiem gadiem, nosakot nepieciešamos finansējuma apjomus, projektu prioritātes u.c.

Novada iedzīvotājiem un uzņēmējiem bija iespēja izteikt savu viedokli un iesniegt priekšlikumus par Nīcas novada attīstības programmas 2014.-2020.gadam 1.redakciju (un tās Vides pārskatu) publiskās apspriešanas laikā, kas norisinājās vienu mēnesi – no 2013. gada 16. decembra līdz 2014. gada 14. februārim. Tajā interesentiem bija iespēja iesniegt priekšlikumus par attīstības programmas 1. redakciju gan klātienē, gan elektroniski vai pa pastu. Publiskās apspriešanas ietvaros pašvaldība organizēja arī vienu sabiedriskās apspriedes. Saņemtie ieteikumi tika ņemti vērā attīstības programmas gala redakcijas izstrādē.

Attīstības programmas apstiprināšana

Nīcas novada attīstības programma 2014.-2020.gadam ir apstiprināta ar 2014.gada 27.jūnija Nīcas novada domes lēmuma protokolu Nr.9, pts.2.2 "Par Nīcas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014-2030.gadam" un "Nīcas novada attīstības programmu 2014-2020. gadam".

1. Pašreizējās situācijas kopsavilkums

IEDZĪVOTĀJS

Demogrāfija. Pēc CSP datiem Nīcas novadā 2013. gada sākumā reģistrēti 3527 pastāvīgie iedzīvotāji, no tiem 93% ir latvieši. No 2001. līdz 2013. gadam iedzīvotāju skaits Nīcas novadā samazinājies par 7%, kas ir mazāk nekā vidēji valstī (-14%) un Kurzemes reģionā (-17%). Iedzīvotāju skaita samazināšanās ilgtermiņā skaidrojama ar emigrācijas pieaugumu, kas bijis īpaši aktuāls 2008.–2011. gadā, kā arī dzimstības rādītājiem, kas pēdējā desmitgadē samazinājušies divkārt.

Demogrāfiskā slodze Nīcas novadā ir 610 darbaspējas vecumu nesasnējušie un pārsniegušie iedzīvotāji uz 1000 personām darbaspējas vecumā, kas ir augstāks rādītājs nekā vidēji Latvijā (583) un Kurzemes reģionā (609). Līdz ar to iedzīvotāju novecošanās problēma Nīcas novadā ir izteiktāka nekā valstī kopumā. Tādēļ nākotnē īpaša uzmanība jāvelta pasākumiem veco ļaužu mobilitātes un pieejamības dažādiem pakalpojumiem nodrošināšanai.

Izglītība. Novadā ir nodrošināta izglītības pēctecība – pieejama pirmsskolas, pamatskolas un vidusskolas izglītība, kā arī interešu un mūžizglītības pakalpojumi visiem novada iedzīvotājiem.

Nīcas vidusskolas telpās darbojas Aizputes novada Neklātienes vidusskolas konsultāciju punkts. Rudes pamatskolā tiek īstenotas speciālās pamatizglītības programmas izglītojamajiem ar mācīšanās un dzirdes traucējumiem. Abu izglītības iestāžu audzēkņi var apmeklēt daudzveidīgus interešu izglītības pulciņus. Profesionālās ievirzes izglītību mūzikā nodrošina Nīcas mūzikas skola, kurā bērni un jaunieši var apgūt mūzikas prasmes taustiņinstrumentu, stīgu instrumentu un pūšaminstrumentu spēles programmās. Savukārt Nīcas Pieaugušo izglītības centrs sniedz neformālās izglītošanās iespējas visiem novada iedzīvotājiem.

Pēdējos gados Nīcas novadā novērojama skolēnu skaita samazināšanās. 2000./2001. m.g. novadā bija 512 skolēnu, bet 2013./2014. m.g. to skaits ir samazinājies uz pusi, līdz ar to izglītības iestāžu tīkla infrastruktūra pārsniedz nepieciešamo.

Augsti kvalificēti pedagogi ir visās mācību iestādēs, turklāt strauji palielinās pedagogijas maģistru skaits.

Tuvākais sākotnējās profesionālās (vidējās) un augstākās izglītības pakalpojumu centrs ir Liepāja. Liels skaits vidusskolas absolventu turpina mācības augstskolās. Skolēniem ir labi rezultāti centralizētajos eksāmenos.

No 2009. gada izglītības iestādēs tiek īstenoti ES struktūrfondu un citu ārējo finanšu instrumentu projekti, ievērojami uzlabojot izglītības iestāžu tehnisko un materiāli tehnisko stāvokli.

Kultūra. Unikālās Nīcas kultūras dzīves vērtības ir senās kultūrvēsturiskās tradīcijas, kā arī samērā daudzveidīgās brīvā laika pavadīšanas un izklaides iespējas. Nīcas kultūras namā un Otaņķu tautas namā darbojas 16 mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, kuru aktivitātes ir atbilstošas dažādām vecuma grupām. Par tradicionāliem kļuvuši dažādi kultūras pasākumi, no kuriem vislielākais apmeklētāju skaits pēdējos trīs gados ir bijis Nīcas Dārzu dienām – līdz 600 cilvēkiem 2013. gadā.

Iespēju pulcēties, apmeklēt bibliotēku vai lietot internetu iedzīvotājiem sniedz sabiedriskie centri Jūrmalcīemā un Kalnišķos, saieta nams Rudē, jauniešiem – Jauniešu centrs Nīcā. Tomēr ne visiem iedzīvotājiem ir pieejams transports šo centru sasniegšanai. Novadā trūkst arī estrādes u. c. infrastruktūras brīvdabas pasākumu un amatnieku tirdziņu organizēšanai.

Nākotnē jānodrošina novada kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un popularizēšana, kultūras pasākumu klāsta paplašināšana un pieejamības uzlabošana gan vietējo ciemu iedzīvotājiem, gan novada viesiem.

Sports. Novadā tiek organizēti dažādi sporta pasākumi, piemēram, Nīcas novada ziemas sporta spēles, sporta spēles „Čiekurkauss”, turklāt iedzīvotājiem ir iespējas nodarboties ar dažādiem komandu un individuālajiem sporta veidiem. Kopumā sporta aktivitātēs ir iesaistījušies ap 400 novada iedzīvotāju. Iecienītākie sporta veidi ir futbols un basketbols.

Kā trūkumi ir jāmin nolietotā sporta infrastruktūra un nepietiekamais materiāli tehniskais nodrošinājums kvalitatīvas un daudzpusīgas sporta dzīves organizēšanai. Ņemot vērā šos ierobežojumus, tuvākajā nākotnē jāplāno Rudes pamatskolas stadiona rekonstrukcija. Šobrīd uzsākts darbs pie Nīcas stadiona rekonstrukcijas un sporta halles celtniecības būvprojekta izstrādes. Perspektīvā jāplāno efektīvāka Nīcas novada dabas resursu izmantošana sporta un aktīvās atpūtas veicināšanai, piemēram, attīstot ziemas sportu un (slēpošanas trasi, peldēšanas un airēšanas u.c. sporta veidus), jo šobrīd šis novada resurss netiek pilnvērtīgi izmantots.

Veselība. Nīcas novadā ir trīs ģimenes ārstu prakses. Ģimenes ārstu skaits uz 10 tūkst. iedzīvotājiem 2012. gadā Nīcas novadā bijis augstāks (8,5) nekā vidēji Latvijā (5,8). Kalnišķu un

Pērkones ciemu iedzīvotāji funkcionāli ir saistīti ar blakus esošajām pašvaldībām, jo attālums līdz Nīcas novada centram ir salīdzinoši liels.

Nīcas novadā ir pieejams feldšeris, taču tā sasniedzamība pēcpusdienās un vakara stundās ir apgrūtināta feldšera ierobežotā darba laika un retās sabiedriskā transporta kustības dēļ. Primārās veselības aprūpes pakalpojumus novadā sniedz arī zobārsti. Novadā pieejami arī citi veselības aprūpes pakalpojumi: medicīnas māsas kabinets ar iespēju veikt ārstu norīkotas injekcijas, fizikālo procedūru kabinets, kā arī masiera, ginekologa un psihiatra pakalpojumi. Sekundāros un terciāros veselības aprūpes pakalpojumus (gan ambulatori, gan stacionāri) novada iedzīvotāji var saņemt Liepājas reģionālajā slimnīcā.

Nīcas novadā sabiedrība tiek iesaistīta veselības profilakses bezmaksas pasākumos, organizējot Veselības dienu, piedāvājot acu ārsta, ginekologa, ģimenes ārsta, zobārsta pakalpojumus, mobilā mammogrāfa izmeklējumus, kā arī rīkojot asins donoru dienas.

Veselības aprūpes pakalpojumu attīstībai novadā nākotnē nepieciešama Nīcas ambulances ēkas rekonstrukcija, uzlabojot energoefektivitāti, ierīkojot liftu vides un pakalpojumu pieejamībai, kā arī aprīkojot ārstniecības personāla kabinetus un koplietošanas telpas. Nepieciešama arī ambulances apkārtnes teritorijas labiekārtošana.

Sociālā palīdzība. Sociālos un sadzīves pakalpojumus Nīcas novadā sniedz Sociālais dienests. Tos iespējams saņemt trīs vietās: sociālajās istabās Nīcas pagastā „Ārītēs” un Otaņķu pagasta pārvaldes ēkā, kā arī sadzīves pakalpojumu punktā. 2013.gadā sociālajās istabās vērojama apmeklētāju skaita samazināšanās, bet sadzīves pakalpojumu punkta apmeklētāju skaits pieaug.

Nīcas novada pašvaldība sniedz atbalstu trūcīgo un maznodrošināto iedzīvotāju grupām, izmaksājot dažādus pabalstus, tostarp garantēto minimālo ienākumu (GMI), dzīvokļa pabalstus, pabalstus bērnu ēdināšanai skolās.

Trūcīgo personu īpatsvars novadā 2013. gadā bija 7,2% no iedzīvotāju skaita, tomēr GMI un dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits no 2011. līdz 2013. gadam visai strauji samazinājies (piemēram, GMI pabalsta saņēmēju skaits samazinājies par 37%). 2012. gadā Nīcas novada domes izmaksāto sociālo pabalstu kopējā summa veidoja 63,7 tūkst. euro (44,8 tūkst. Ls), kas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir samazinājusies gandrīz par 30%.

Sociālā dienesta kapacitātes uzlabošanai nepieciešama transporta iegāde, kas ļautu uzlabot pakalpojumu sniegšanas kvalitāti, piedāvāt jaunus mobilos sociālos pakalpojumus un nodrošināt tos novada iedzīvotājiem, kuriem pašiem nav iespējas nokļūt līdz sociālo un sadzīves pakalpojumu saņemšanas vietām.

Sabiedriskā kārtība. Sabiedrisko kārtību novadā nodrošina Nīcas novada pašvaldības policija. Ņemot vērā lielo tūristu pieplūdumu vasaras mēnešos, viena no aktuālākajām pašvaldības policijas darbības jomām ir pludmales un kāpu zonas uzraudzība, novēršot nesankcionētu atkritumu izmešanu, neatļautu automašīnu novietošanu un veicot citus sabiedriskās kārtības uzraudzības pasākumus šajās teritorijās. Iedzīvotāju viedoklis norāda, ka nākotnē jāuzlabo sabiedriskās kārtības nodrošinājums un jāpastiprina sabiedriskās kārtības uzraugu klātbūtne pludmalēs un kāpu zonās, tādējādi veicinot sabiedriskās kārtības uzlabošanu.

Attiecībā uz ceļu satiksmes drošību, Nīcas novadā 2011.-2012. gadā vērojama pozitīva tendence – reģistrēto CSNg skaits samazinās, tomēr 2013.gadā tas nedaudz pieaudzis. CSNg skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir par 47% mazāks nekā negadījumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem valstī kopumā.

Nīcas novada pašvaldības policijas darbības uzlabošanai perspektīvā nepieciešams gan labāks materiāli tehniskais nodrošinājums (piemēram, video novērošanas sistēmas uzlabošana), gan darbinieku skaita palielināšana, gan arī lielāks uzsvars uz preventīviem drošības uzlabošanas pasākumiem.

EKONOMIKA UN DARBS

Nodarbinātība un darba samaksa. 2011.gadā Nīcas novadā bija nodarbināti 1379 iedzīvotāji. Darbspējas vecuma (15–64 gadi) iedzīvotāju nodarbinātības līmenis Nīcas novadā 2011. gadā bija 58%, kas ir līdzīgs rādītājiem Kurzemes reģionā un valstī kopumā. Privātajā sektorā nodarbināto īpatsvars veidoja 77% no nodarbināto kopskaita (CSP dati), kas ir augstāks rādītājs nekā vidēji valstī, turklāt tam ir tendence pieaugt. Lielākā bezdarbnieku grupa, kurai jāpievērš pastiprināta uzmanība, ir iedzīvotāji vecumā no 45 līdz 59 gadiem (49% bezdarbnieku) un ilgstošie bezdarbnieki (40% bezdarbnieku).

Vidējā bruto darba samaksa Nīcas novadā 2013. gadā ir 490 euro (344 Ls), kas, salīdzinot ar Latvijas vidējo rādītāju, ir par 37% zemāka. Taču pozitīvi atzīmējams tas, ka laikā no 2009. līdz 2013. gadam vidējā bruto darba samaksa novadā ir pieaugusi.

Lielu daļu ekonomiski aktīvo iedzīvotāju neapmierina darba iespējas un darba samaksa novadā, tāpēc viņi darbu meklē ārpus Nīcas novada – galvenokārt Liepājā. Nodarbinātību novadā uzlabotu esošo un jaunu ekonomikas nozaru attīstība (piemēram, augkopība un tūrisms).

Būtiskākā problēma, ar kuru novads nodarbinātības jomā saskaras šobrīd un varētu saskarties arī nākotnē, ir kvalificēta darbaspēka trūkums.

Ekonomika. Nīcas novada saimnieciskās darbības pamatu veido lauksaimniecība, tūrisma pakalpojumi un ražošana. Lauksaimniecība veido pusi no novada uzņēmumu apgrozījuma, pamatā koncentrējoties uz tradicionālajām augkopības kultūrām un lopkopību. Lauksaimniecības attīstību bremzējoši faktori galvenokārt ir vēsturiskā saimniecību sadrumstalotība, kā arī meliorācijas sistēmas pakāpeniska sabrukšana.

Nozīmīgu ekonomikas daļu novadā veido trīs eksportējošie uzņēmumi, viens no tiem nodarbojas ar elastīgo saišu ražošanu, otrs – ar zivju konservu ražošanu, trešais – ar kokapstrādi. Pēdējos gados aktīvāk sākusī darboties arī biogāzes koģenerācijas stacija.

Tūrisma sektorā, kas pēc apgrozījuma apjoma ir otrs lielākais sektors, veidojot piektdaļu no novada uzņēmumu apgrozījuma, darbojas ap 30 aktīvi tūrisma pakalpojumu (galvenokārt naktsmītņu) sniedzēji, sezonāli apkalpojot atpūtniekus, no kuriem gandrīz trešdaļa viesu ir no Lietuvas un citām valstīm.

Nozīmīgākie ierobežojumi uzņēmējdarbības attīstībai novadā ir lielais aizsargājamo teritoriju īpatsvars un applūstošo teritoriju platības, kā arī nolietojusies autoceļu infrastruktūra.

Tūrisms. Galvenais rekreācijas un tūrisma resurss Nīcas novadā ir jūras piekraste ar smilšainām pludmalēm 24 km garumā, kas nosaka to, ka novads ir izteikts vasaras tūrisma galamērķis. Novada teritorijā darbojas 22 tūristu mītnes, ar kopējo gultavietu skaitu 440. No tām 17 atrodas 50–900 m attālumā no jūras, tādējādi orientējoties uz tūristiem, kuru mērķis ir atpūta pie jūras.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas parki „Bernāti” un „Pape”, dabas liegums „Liepājas ezers”, dabas piemineklis „Pūsēnu kāpa” ar dabas tūrisma izziņas un atpūtas infrastruktūru – veido dabas tūrisma piedāvājumu novadā. Novada teritorijā arī ir piemēroti ūdens tūrisma resursi – Bārtas upe, Papes ezers, Liepājas ezers un jūras piekraste, kas attīstāmi nākotnes perspektīvā.

Nīcas novadā izveidotas piecas kolekcijas (t.sk. 3 senlietu krātuves – Nīcā, Otaņķos, Jūrmalcēmā un dzirnakmeņi Bernātos un auto-moto kolekcija Nīcā) un divas amatnieku darbnīcas, kas pieejamas tūristu apskatei. Novada teritorijā ir arī sešas piemiņas vietas, kulta vietas dažādām sabiedrībā zināmām personām un notikumiem, kas iekļautas tūrisma apskates objektu sarakstos, tomēr to nozīme tūrisma attīstībā un veicināšanā ir neliela. Novada teritorija nav arī bagāta ar kultūrvēstures mantojuma objektiem, kas piesaistītu tūristus. No tādiem minami divi objekti – Prenclava dzirnavas un Nīcas luterāņu baznīca. Lielai daļai Latvijas ceļotāju Nīcas novads asociējas ar Nīcas tautastērpu, bet tā popularizēšanas un mārketinga potenciāls pagaidām tiek maz izmantots.

„Nīcas skaistie dārzi” ir īpašs veidots piedāvājums – maršruts, kas ļauj iepazīt Nīcas lepnumu – cilvēku veidotos, iekoptus dārzus novada teritorijā.

Nīcas novada teritoriju šķērso divi Eiropas nozīmes velomaršruti – EUROVELO 10 „Apkārt Baltijas jūrai” un EUROVELO 13 „Dzelzs priekšskars”, kā arī viens pārrobežu velomaršruts ar Lietuvu „Panāc piekrastes vēju”.

VIDE UN INFRASTRUKTŪRA

Novada vide. Novada kopējā teritorija ir 35,1 tūkst. ha. Novadā ir deviņi ciemi – Nīca, Grīnvalti, Pērkone, Bernāti, Jūrmalciešs, Klampju ciems, Kalnišķi, Rude un Otaņķi. Lielāko daļu – 45% – novada teritorijas aizņem meži. No tiem aptuveni 60% ir skuju koku meži un 40% lapu koku meži. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem 34% no novada teritorijas.

Nīcas novadam ir raksturīga ievērojama dabas apstākļu daudzveidība – atklāta jūra, smilšaina jūras pludmale, kāpas un kāpu biotopi, lagūnas tipa ezeri, pārpurvotas teritorijas, ezeriem aizaugot, kā arī nosusinātas lauksaimniecības zemes, polderi, kanāli, mazo upju tīkls, mežu masīvi. Ievērojamas platības ir rezervētas teritorijām, kur maksimāli samazināta cilvēka ietekme. Nīcas novadā ir piecas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas iekļautas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000. Novadā ir arī vairākas reģionālas nozīmes ainavu teritorijas un vairāki nozīmīgi kultūrvēsturiski objekti.

Nīcas novads ir bagāts ar ūdeņiem. Tas robežojas ar jūru; lielākās ūdenskrātuves novadā ir Liepājas ezers, Papes ezers, Bārtas upe, Toseles upe, Ječupe un Otaņķes upe. Līdzenā reljefa dēļ novada ziemeļrietumu daļā ir slihta virszemes notece (dabiskā drenāža), kas sekmē pārpurvošanās procesus. Teritorijai raksturīgi zemie un pārejas tipa purvi. Novada teritorijā kopumā visizplatītākās ir zemo purvu kūdraugsnes, kuras intensīvi izmanto lauksaimniecībā. Tās izmanto kā aramzemes, pļavas un ganības, uz tām atrodas arī meži un krūmāji. Gar jūras krastu izteikta ir augsnes vēja erozija, tāpēc, veicot saimniecisko darbību, jānodrošina augsnes preterozijas pasākumi.

Nekustamais īpašums. Nīcas novada zemes īpašnieki galvenokārt ir fiziskās personas – tiem pieder 44% novada zemes. Valsts un valsts institūcijām piederošā zeme (ieskaitot valstij piekritīgo zemi) veido 36%, bet pašvaldības īpašumā esošā un pašvaldībai piekritīgā zeme veido tikai 4,6% no visiem zemes īpašumiem. Pārējās Nīcas novada zemes sadalījums pēc īpašuma statusa ir juridisku personu īpašumā esošā zeme (6%), zeme zem publiskajiem ūdeņiem (8,5%), jaukta statusa kopīpašumā un fizisku personu lietošanā esošā zeme (katra mazāk par 1%).

Ražošanas objektu apbūves zemes īpašnieki Nīcas novadā galvenokārt ir fiziskas un juridiskas personas (gandrīz 81%), pašvaldība ir trešais lielākais ražošanas objektu apbūves zemes īpašnieks – tai pieder vien 12% no ražošanas teritorijām paredzētās zemes. Tādēļ pašvaldības rīcībā ir salīdzinoši maz zemes resursu rūpnieciskās ražošanas attīstībai. To papildus aprūrina plašās aizsargājamo dabas parku un polderu teritorijas, applūšanas zonas, kā arī tas, ka iedzīvotāji nevēlas blakus dzīvojamām zonām ražošanas objektus, kas potenciāli rada trokšņus un smakas.

Publisko ēku un teritoriju infrastruktūra novadā kopumā ir labā kvalitātē, tomēr nepieciešami vairāki uzlabojumi – īpaši ēku un pludmaļu pieejamības nodrošināšanā. Piemēram, liftu un uzbrauktuvju izbūve, stāvlaukumu labiekārtošana vai ierīkošana un publiskā apgaismojuma palielināšana.

Transporta infrastruktūra. Nīcas novada ģeogrāfiskais stāvoklis novērtējams kā ļoti labs. Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A11 – Liepāja – Lietuvas robeža (Rucava), kas nodrošina labu tā sasniedzamību ar Liepāju un tuvākajām Lietuvas pilsētām, kā arī citi valsts un pašvaldības autoceļi, veidojot labu ceļa tīklu.

Novadu šķērsojošie valsts un pašvaldības autoceļi kopumā novērtējami kā slikti stāvoklī esoši un nolietotojušies, īpaši grūti izbraucami tie kļūst pavasara un rudens mēnešos. Autoceļu attīstībai primāri nepieciešama autoceļa A11 rekonstrukcija, autoceļa V1222 Nīca-Otaņķi-Grobiņa asfalta seguma izbūve un autoceļa V1231 – Klampji – Jūrmalciems asfalta seguma izbūve. Nepieciešama arī lielākās daļas pašvaldības autoceļu seguma rekonstrukcija vai asfalta segas izbūve posmos ar salīdzinoši augstu satiksmes intensitāti.

Pašvaldības īpašumā ir vairāki tilti un ielas, kas arī vērtējami kā neapmierinošā stāvoklī esoši. Tāpēc nepieciešama to rekonstrukcija. Novada ciemu centros arī jāuzlabo publiskās telpas apgaismojums.

Novadā šobrīd nav ierīkoti veloceliņi, tāpēc nākotnē nepieciešama veloceliņu infrastruktūras attīstība. Augstākā prioritāte ir nodrošināt drošu pārvietošanos velosipēdistiem maršrutā Nīca – Bernāti – Liepāja.

Sabiedriskā transporta pieejamība dažādās novada apdzīvotās vietās vērtējama atšķirīgi. Maršrutā Otaņķi–Nīca–Liepāja sabiedriskais transports pieejams regulāri, taču problēma ir tā lēnais kustības ātrums. Virzienā Kalnišķi–Nīca–Liepāja tiek nodrošināti trīs reisi dienā turp un atpakaļ. Savukārt Jūrmalciems ar sabiedrisko transportu nav sasniedzams. Jūrmalciema iedzīvotājiem pieejami vien skolēnu pārvadājumu pakalpojumi skolas laikā un speciāli organizēts pašvaldības transports vienu reizi nedēļā vasaras skolēnu brīvlaikā.

Inženiertehniskā infrastruktūra un komunālie pakalpojumi. Lai gan novadā kopumā ir sakārtota ūdenssaimniecība, vairākās apdzīvotās vietās joprojām ir saglabājusies neapmierinoša situācija ar dzeramo ūdeni (paaugstināts dzelzs saturs), piemēram, Jūrmalciemā, Grīnvaltos, Kalnišķos, Otaņķos, nav dziļurbumu. Lai nodrošinātu kvalitatīvu dzeramā ūdens un kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu, nepieciešams veikt ūdensapgādes un kanalizācijas inženiertīklu rekonstrukciju un aktualizēt jaunu tīklu izbūvi.

Centralizētā siltumapgāde tiek nodrošināta daudzdzīvokļu mājām un sabiedriskajām ēkām Nīcas centrā. 2003. un 2004.gadā Nīcas pagasta padome rekonstruēja siltumapgādes maģistrālos vadus un siltumzeglus ēkās. Lai uzlabotu siltumapgādi novadā, nepieciešams izveidot daudzdzīvokļu mājām Rudes ciemā konteintipa katlumājas, pakāpeniski pāriet uz siltumapgādi no alternatīviem atjaunojamajiem energoresursiem – piemēram, šķeldu vai granulām, kā arī rekonstruēt iekšējos siltumapgādes tīklus.

Nīcas novada administratīvajā teritorijā savāktie sadzīves atkritumi apglabājami CSA poligonā „Kivītes”. Pašvaldībai ir noslēgts līgums ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu, kas nodrošina centralizētu sadzīves atkritumu savākšanu no pagasta iestādēm un daudzdzīvokļu mājām, kas ir pašvaldības komunālās un dzīvokļu saimniecības pārziņā. Nīcas pagastā līgumus ar atkritumu apsaimniekotāju noslēguši 255 klienti un 373 novada domes administrētie klienti. Otaņķu pagastā ir noslēgti 97 līgumi ar atkritumu apsaimniekotāju. Iedzīvotāji Nīcas novadā atkritumus var šķirot speciāli izveidotos šķirotu atkritumu punktos. Nepieciešams arī ierīkot atkritumu nodošanas laukumu un papildu atkritumu konteinerus, īpaši atpūtas zonās.

Elektroenerģija Nīcas novada teritorijā tiek piegādāta, izmantojot AS „Latvenergo” izveidotās inženierkomunikācijas un sniegtos pakalpojumus. Kopumā novads ir pietiekami nodrošināts ar elektroenerģiju, taču ir novecojusi energoapgādes sistēma – vairākās novada vietās ir traucēta elektroenerģijas piegāde un ir nepietiekamas jaudas, kas kavē uzņēmējdarbības attīstību novadā.

Novada teritorijā propāna–butāna gāzes piegādes punkti ir Nīcā (divi) un Rudē (viens), no kuriem vairāku daudzdzīvokļu māju iedzīvotāji centralizēti saņem gāzi. Pārējie novada iedzīvotāji sadzīves vajadzībām izmanto gāzi balonos, kuru tuvākais apmaiņas punkts ir SIA „Kings” DUS Nīcā un pie veikala Rudes ciemā.

Novadā stacionārā tālruņa pakalpojumus nodrošina SIA „Lattelecom”, savukārt mobilo sakaru pakalpojumus sniedz SIA „Latvijas Mobilais Telefons”, SIA „Tele2” un SIA „Bite Latvija”. Lai gan mobilo sakaru pārklājums ir salīdzinoši labs, tomēr novadā ir apdzīvotas vietas, kurās pārklājums nav pieejams vai ir konstatēti bieži traucējumi (piemēram, pie Papes ezera, šosejas posmā starp Pērkoni un Bernātiem).

Interneta pieslēguma pakalpojumu nodrošina SIA „Lattelecom”, SIA „Ostkom” un vairāki bezvadu interneta pieslēguma pakalpojuma sniedzēji. Interneta brīvpieeja ir nodrošināta Jūrmalciema un Kalnišķu sabiedriskajos centros, Otaņķu tautas namā un Nīcas kultūras namā, kā arī Nīcas pagasta bibliotēkā un Tūrisma informācijas centrā. Perspektīvā būtu jāattīsta optisko sakaru kabeļu tīklu datu pārraides pakalpojums pieejamībai ārpus Nīcas centra, kā arī jānodrošina vairāk vietu ar brīvpieejas internetu.

Novadā kopš 2008. gada ir divas pasta nodaļas – Nīcas centrā un Rudes ciemā.

Nīcas novadā atrodas 23 kapsētas un viena kapliča. Katrā kapsētā ir uzraugs, kas darbojas brīvprātīgi. Nākotnē nepieciešama vienota kapsētu uzraudzības un apsaimniekošanas sistēmas izveide.

PAŠVALDĪBA

Budžets. Nīcas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi 2013.gadā sasniedza 3,12 milj. euro (2,19 milj. Ls). Vairāk nekā pusi (58%) no kopējiem ieņēmumiem veidojuši ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa. Transferti veidojuši 31% no kopējiem ieņēmumiem pašvaldības budžetā, maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi – 10%, savukārt nenodokļu ieņēmumi – 1%. Laikā no 2010. gada līdz 2013. gadam pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi kopumā ir pieauguši par 10%.

Nīcas pašvaldības pamatbudžeta izdevumi 2013.gadā sasniedza 4,47 milj. euro (3,14 milj. Ls). Vislielāko pašvaldības pamatbudžeta izdevumu īpatsvaru veido izdevumi izglītībai (58%),

izdevumi teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai (17%) un izdevumi vispārējiem vadības dienestiem (9%). Pašvaldības pamatbudžeta izdevumi laikā no 2010. gada līdz 2013. gadam ir pieauguši par 40%.

Pašvaldības kopējais budžets pēdējos gados ir bijis pozitīvs, kopējiem budžeta ieņēmumiem pārsniedzot kopējos izdevumus. Vispozitīvākā bilance 2010.gadā, kad pašvaldības budžeta līdzekļu atlikums veidoja 416,3 tūkst. euro (292,6 tūkst. Ls). 2013.gadā pašvaldības kopējie ieņēmumi veidoja 4,92 milj. euro (3,46 milj. Ls), savukārt izdevumi veidoja 4,82 milj. euro (3,39 milj. Ls). Tādējādi 2013. gadā budžeta līdzekļu atlikums bija nepilni 109,4 tūkst. euro (76,9 tūkst. Ls).

Nīcas novada pašvaldības tiešo parādsaistību relatīvais līmenis ir zems, un pašvaldības finanšu kapacitāte dažādu attīstības projektu īstenošanai ir vērtējama kā laba. 2013.gadā Nīcas novada pašvaldības saistību prognoze sasniedz 2,1% no pašvaldības pašu ieņēmumiem. Pieņemot, ka kredītprocentu likmes pašvaldībai saglabāsies līdzšinējā apmērā, t.i. aptuveni 1,5% gadā un pašvaldība aizņemsies ar termiņu vidēji līdz 20 gadiem, un nodarbināto iedzīvotāju atalgojuma pieaugums un valsts IKP dinamika atbildīs Finanšu ministrijas makroekonomisko pieņēmumu un prognožu skaitliskajām vērtībām, laika periodā no 2014.-2020.gadam pašvaldība saglabā spēju uzņemties jaunas ilgtermiņa saistības maksimāli aptuveni 3,8 milj. euro (2,7 milj. Ls) apmērā (2013.gada salīdzināmajās cenās). Ja pašvaldībai nākamajā plānošanas periodā būs pieejams ES finanšu instrumentu līdzfinansējums un / vai valsts budžeta mērķdotācijas, tad pašvaldības spēja realizēt projektus pieaugs, un kopējais jauno investīciju portfelis var sasniegt 12,4 līdz 19,9 milj. euro (8,7 līdz 14,0 milj. Ls), atkarībā no nākotnē pieejamās atbalsta intensitātes.

2. Pārskats par atbilstību Eiropas Savienības, Latvijas un Kurzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem

Nīcas novada attīstības programma 2014.-2020.gadam ir izstrādāta saskaņā ar augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem – Eiropas, nacionāla un reģionāla līmeņa, kā arī saskaņā ar attīstības plānošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Tādējādi Nīcas attīstības programma 2014-2020.gadam sniedz ieguldījumu augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu mērķu sasniegšanā.

Novada attīstības plānošanā vērā ņemti arī kaimiņu pašvaldību izstrādātie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti. Turpmāk nodaļā sniegts pārskats par šiem (vērā ņemtajiem) plānošanas dokumentiem.

2.1. Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei

2010.gada pavasarī Eiropas Komisija publicēja dokumentu ar nosaukumu „Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei” (turpmāk – Eiropa 2020), ar kuru tika iezīmēts redzējums par Eiropas Savienības stratēģiskajiem attīstības virzieniem laika periodā līdz 2020.gadam.

2010.gada vasaras sākumā Eiropas Savienības Padome arī deva savu akceptu Eiropa 2020 īstenošanai, apstiprinot arī sasniedzamos mērķus un īstenojamās pamatiniciatīvas.

Eiropa 2020 ir definētas trīs **prioritātes**:

- 1) investīcijas izglītībā, pētniecībā un inovācijās;
- 2) pārliecinoša virzība uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisijas līmeni un konkurētspējīgāku rūpniecību;
- 3) darbavietu izveide un nabadzības mazināšana.

Eiropa 2020 ietvaros sasniedzamie **mērķi**:

- 1) **Nodarbinātība** - jānodarbina 75 % cilvēku vecumā no 20 līdz 64 gadiem;
- 2) **Pētniecība un attīstība** - Pētniecībā un izstrādē paredzēts ieguldīt 3 % Eiropas Savienības IKP;

- 3) **Klimata pārmaiņas un enerģētika** - siltumnīcefekta gāzu emisija jāsamazina par 20 % (vai pat 30 %, ja pastāvētu attiecīgi nosacījumi) salīdzinājumā ar 1990. gadu; 20 % enerģijas jāiegūst no atjaunojamiem avotiem; par 20 % jāuzlabo energoefektivitāte.
- 4) **Izglītība** - skolu nebeigušo jauniešu īpatsvars jāsamazina zem 10 % robežas un vismaz 40 % cilvēku vecumā no 30 līdz 34 gadiem jāiegūst augstākā izglītība;
- 5) **Nabadzība un sociālā atstumtība** - vismaz par 20 miljoniem jāsamazina to cilvēku skaits, kuri dzīvo nabadzībā vai ir sociāli atstumti (vai kuriem draud šāds liktenis).

Eiropa 2020 ietvaros jāīsteno septiņas **pamatiniciatīvas**:

- 1) Digitālā programma Eiropai
- 2) Inovācijas Savienība
- 3) Jaunatne kustībā
- 4) Resursu ziņā efektīva Eiropa
- 5) Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā
- 6) Jaunu prasmju un darbavietu programma
- 7) Eiropas platforma cīņai pret nabadzību

2.2. Eiropas Savienības stratēģija Baltijas Jūras reģionam

2009.gada rudenī Eiropas Savienības Padome pieņēma **Eiropas Savienības Stratēģiju Baltijas Jūras reģionam** (turpmāk - stratēģija), kas ietver šādus **uzdevumus**:

- 1) Vides ilgtspējas veicināšana;
- 2) Labklājības un ekonomiskās izaugsmes veicināšana;
- 3) Reģiona pieejamības un pievilcības uzlabošana;
- 4) Drošība un aizsardzība.

2012.gadā Dānijas prezidentūras ietvaros Eiropas Savienības Padomē tika nodefinēti **mērķi** stratēģijas sasniegšanai:

- 1) Glābt jūru;
- 2) Apvienot reģionu;

3) Celt labklājību.

Stratēģijas mērķiem ir noteikti apakšmērķi un indikatori, kā arī stratēģijas īstenošanā iesaistīto dalībnieku lomas un atbildības. Stratēģijas uzdevumiem ir izstrādāts Rīcības plāns ar 15 prioritātēm un 80 projektiem.

Šī ir pirmā iekšējā Eiropas Savienības stratēģija, kas vērsta uz konkrēta makroreģiona ilgtspējīgu attīstību ilgtermiņā. Lai arī stratēģijai nav piešķirts atsevišķs finansējums, tās ietvaros īstenojamiem projektiem var piesaistīt līdzekļus atsevišķiem Eiropas Savienības fondiem.

2.3. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030

Latvijas Republikas Saeima 2010.gada jūnijā apstiprināja **Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam** (turpmāk – Latvija 2030), kas ir hierarhiski augstākais attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Latvija 2030 dokumentā ir definēts mērķis un tā sasniegšanai ir izstrādātas prioritātes, attīstības virzieni un mērķi, rīcības virzieni un risinājumi.

Nīcas novadam ir nozīmīgs dokumentā Latvija 2030 noteiktais: „Turpmākai novadu nozīmes attīstības centru (mazpilsētu, lielo ciemu) sekmīgai attīstībai nepieciešams nodrošināt visa veida infrastruktūras attīstību un tās kvalitātes uzlabošanu, pamata (izglītības, veselības, sociālo u.c.) pakalpojumu un kvalitatīvu mājokļu pieejamību, kultūras un brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī uzņēmējdarbības aktivitāti, radot darba iespējas iedzīvotājiem, tostarp attīstības centram piegulošajās lauku teritorijās.”

Ņemot vērā Liepājas pilsētas tuvumu un savstarpējo mijiedarbību Nīcas novada attīstībai būtisks ir Latvija 2030 uzstādījums par pilsētu un lauku sadarbības sekmēšanu „Pilsētu un lauku sadarbību stiprina katras teritorijas īpašo priekšrocību (dabas, kultūras, ekonomiskā, sociālā potenciāla) izmantošana, novēršot nevajadzīgu savstarpējo konkurenci. Būtiski ir nodrošināt pakalpojumu (izglītības, veselības, sociālos, kultūras, izklaides u.c.) un darba vietu pieejamību un sasniedzamību lauku iedzīvotājiem, kā arī rekreācijas un dzīvošanas iespējas pilsētas iedzīvotājiem, attīstot kvalitatīvu un savstarpēji savienojamu transporta infrastruktūru, īpaši uzlabojot ceļu kvalitāti, elektroniskos sakarus un sabiedrisko infrastruktūru, tā radot dzīvošanai pievilcīgu vidi lauku teritorijās.”

2.4. Nacionālais attīstības plāns 2014-2020

NAP 2020 vadmotīvs ir ekonomikas izrāviens, atbilstoši kuram ir strukturētas NAP prioritātes, rīcības virzieni un stratēģiskie rādītāji.

NAP 2020 **prioritātes un rīcības virzieni** ir noteikti:

1) Tautas saimniecības izaugsme:

- Augsttražīga un eksportspējīga ražošana un starptautiski konkurētspējīgi pakalpojumi;
- Izcila uzņēmējdarbības vide;
- Attīstīta pētniecība un inovācija;
- Energoefektivitāte un enerģijas ražošana.

2) Cilvēka drošumspēja:

- Cilvēku sadarbība un kultūra kā piederības Latvijai pamats;
- Stabili pamati tautas ataudzei;
- Vesels un darbaspējīgs cilvēks;
- Kompetenču attīstība;
- Cienīgs darbs.

3) Izaugsmi atbalstošas teritorijas:

- Ekonomiskās aktivitātes veicināšana reģionos – teritoriju potenciāla izmantošana;
- Pakalpojumu pieejamība līdzvērtīgāku darba iespēju un dzīves apstākļu radīšanai;
- Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana.

2.5. Kurzemes plānošana reģiona teritorijas plānojums un rīcības plāns

Kurzemes plānošanas reģiona rīcības plāns 2010.-2014.gadam

Kurzemes plānošanas reģiona rīcības plāns ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kura mērķis ir veicināt līdzsvarotu un ilgtspējīgu Kurzemes plānošanas reģiona attīstību, sekmējot koordinētu un sabalansētu rīcību kopumu ieviešanu, kas nodrošina racionālu finanšu līdzekļu izmantošanu un to koncentrēšanu izvirzīto attīstības prioritāšu sasniegšanai.

Dokumentā ir noteiktas ilgtermiņa attīstības prioritātes un rīcības virzieni, kuru realizācija būtu veicama 20 gadu perspektīvā, un īstermiņa attīstības prioritātes un rīcības virzieni, kuru realizācija būtu veicama nekavējotī īstermiņā (līdz 2014.gadam).

Izceļot ilgtermiņa prioritātes, kas ir nozīmīgas Nīcas novada teritorijas attīstības plānošanā, tās ir vērstas uz reģiona apdzīvotības struktūras saglabāšanu, daudzveidīgu un konkurētspējīgu

pakalpojumu attīstību un to pieejamības uzlabošanu reģionā, energoefektīvas un ilgtspējīgas saimniekošanas veicināšanu reģionā, zinātnes, pētniecības un uzņēmējdarbības attīstību reģionā, efektīvas pārvaldības nodrošināšanu reģionā.

Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam

Teritorijas plānojuma telpiskās attīstības perspektīva nosaka Kurzemes plānošanas reģiona telpiskās attīstības perspektīvu 20 gadiem. Telpiskās attīstības perspektīva izstrādāta, balstoties uz trīs telpiskās struktūras attīstības virzieniem:

- 1) Spēcīgi un dinamiski centri, paredz policentrisku reģiona attīstību un ir balstīta pilsētu-lauku sadarbībā;
- 2) Kvalitatīva vide un daudzveidīgām aktivitātēm pieejamas lauku teritorijas, palielinot sabiedriskā transporta lomu sasniedzamības līmeņa paaugstināšanā;
- 3) Augstas kvalitātes infrastruktūra un satiksme, nodrošinot dažādu infrastruktūras sistēmu savstarpējo integrēšanu.

Teritorijas plānojumā Nīcas novadā Nīca ir definēta kā lauku atbalsta pakalpojumu centrs un divi lauku vietējie pakalpojumu centri – Bernāti un Rude. Ir noteikts, ka reģiona teritorijā esošajiem ciemiem ir vislielākās iespējas attīstīt lauksaimniecības produktu pārstrādi, kokapstrādi (t.sk. mēbeļu ražošanu) un tūrisma pakalpojumus. Atbilstoši apdzīvojuma līmeņiem, ir noteikts, ka lielo un vidēji lielo ciemu uzdevums ir tuvākās apkārtnes – apkaimes iedzīvotāju pieprasījuma nodrošināšana pēc ikdienas un pirmās nepieciešamības pakalpojumiem.

2.6. Kaimiņu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

Nīcas novads robežojas ar Liepājas pilsētu, Rucavas un Grobiņas novadu, taču atšķirībā no Liepājas un Rucavas, Grobiņas novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos nav identificētas sadarbības jomas ar Nīcas novadu.

Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam 1.redakcija

Liepājas pilsēta sadarbībai ar Nīcas novadu ir identificējusi šādus virzienus:

- Rezerves apbūves teritoriju (Grīnvalti) un sabiedriskā transporta plūsmu plānošana;
- Vienota plānošana aizsargājamo dabas teritoriju (Liepājas ezers un aizsargājamās dabas teritorijas) iespēju izmantošanā un piedāvājuma veidošanā, saglabājot dabas vērtības;
- Kopīga jūras piekrastes teritorijas piedāvājuma radīšana;
- Attīstāma starptautisko velomaršrutu izveide un tranzīta satiksmes organizācija;
- Liepājas ezera un kanālu sniegto iespēju izmantošana un piedāvājumu attīstīšana, ūdensceļu satiksmes nodrošināšana, veidojot kopēju maršrutu pa Bārtas un Ālandes upēm un Liepājas ezeru. Maršrutā iekļaujami dažādi galapunkti, savienojumi ar kaimiņu teritorijām.

Rucavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013-2038

Rucavas novads ir identificējis vairākas jomas, kurās kā viens no sadarbības partneriem varētu būt Nīcas novads:

- Kopīgu/kompleksu tūrisma piedāvājuma pakalpojumu attīstība – velomaršruti, ūdens tūrisma maršruti, pastaigu maršruti, pasākumu plānošana un koordinēšana;
- Dabas parka „Pape” apsaimniekošana un pārvalde – Papes ezera apsaimniekošana, īpašā režīma iebraukšanas zonas noteikšana, tūrisma piedāvājuma paplašināšana;
- Baltijas jūras piekraste – sadarbība plānošanas un būvniecības procesu uzraudzībā, vienotu principu izstrāde pludmales zonas lietošanai un apsaimniekošanai, veloceļa izveide.
- Liepājas-Klaipēdas autoceļa seguma atjaunošana;
- Sabiedriskā transporta attīstība;
- Kultūras mantojuma popularizēšana – kuršu laiki, Duvzares vienojošā vēstures konteksta izmantošana, Nīcas, Bārtas un Rucavas nemateriālais kultūras mantojums;
- Izglītības un veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšana.

3. Mēs Nīcas novadā 2020

Šajā nodaļā sniegts Nīcas novada vidēja termiņa attīstības redzējums, apkopojot attīstības programmas stratēģiskās daļas turpinājumā uzskaitītos vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus.

Ir 2020.gads, un Nīcas novads lepojas ar padarīto! Ikviens novada iedzīvotājs šeit jūtas patīkami, droši un laimīgi. Dzīvojot Nīcas novadā, novada iedzīvotāji var saņemt visus nepieciešamos pakalpojumus, izmantot plašas kultūras un brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī atpūties no lielpilsētas darbīgās vides. Novadā tiek kopts un no paaudzes paaudzē nodots Nīcas unikālais kultūrvēsturiskais mantojums un tradīcijas. Tas, tāpat kā novada daudzveidīgā daba, aktīvās atpūtas iespējas pie jūras un ezeriem un izzinošā tūrisma piedāvājums, veido Nīcas novadu par pievilcīgu galamērķi tūristiem. Uzņēmējiem, kuri vēlas atvērt savas ražotnes Nīcas novadā, ir pieejami kvalitatīvi autoceļu un sakaru tīkli, kā arī pašvaldības informatīvs atbalsts.

Novada sabiedriskajos centros iedzīvotāji var saņemt bibliotēkas, sociālos, izglītības un citus pakalpojumus, līdz ar to sabiedrisko centru apmeklējums ir ievērojami pieaudzis. Ir izveidoti arī jauni, daudzfunkcionāli sabiedriskie centri. Novada ciemi, pakalpojumu saņemšanas un pasākumu norises vietas Nīcas novada iedzīvotājiem ir labāk sasniedzami, jo novada autoceļu tīkls ir pilnveidots – palielināts asfaltēto autoceļu kopgarums un uzlabots grants segums. Pašvaldības budžeta un ES fondu līdzekļu piesaiste ceļu rekonstrukcijai un pašvaldības interešu paušana valstij devusi rezultātus – rekonstruēts arī novada teritorijā esošais valsts galvenais autoceļš. Kopumā 2020.gadā jau 10% no pašvaldības autoceļiem ir labā un teicamā stāvoklī. Brauciens uz Nīcas novadu ir ērts un ātrs arī no kaimiņu novadiem – Grobiņas un Rucavas novada, Liepājas un pat Lietuvas – pa rekonstruēto A11 autoceļu. Iedzīvotāji ir apmierināti ar sabiedriskā transporta maršrutu regularitāti un saskaņotību, kas ļauj ērti sasniegt Nīcas centru, Liepāju un citas pašvaldības.

Novada iedzīvotāju labklājību nodrošina mājīgu un labiekārtotu dzīvesvietu pieejamība. Nīcas novada ciemu vide, kurai raksturīga vēsturiskā apbūve, ir mūsdienīga un mājīga – dzīvojamās mājas ir efektīvi apsaimniekotas un ģimenēm draudzīgas. Pašvaldība ieguldījusi novada ciemu centru vides pilnveidē, realizējot pašvaldības ēku rekonstrukcijas un energoefektivitātes palielināšanas projektus. 23% pašvaldības ēku ir labā stāvoklī, savukārt energoefektivitāte ēkām pieaugusi par 9 procentpunktiem. Novada infrastruktūra ir pieejama arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Turklāt novada ciemos atjaunoti un pilnveidoti kultūras, sporta un

atpūtas objekti, piemēram, ierīkoti rotaļlaukumi bērniem – šie pasākumi papildinājuši kvalitatīvu un interesantu brīvā laika pavadīšanas iespējas dažāda vecuma nīcniekiem.

Novadā ir sakopti un labi apgaismoti ciemu centri ar sakārtotu infrastruktūru – ielas ir ar kvalitatīvu segumu un apgaismotas, publiskie objekti (stāvlaukumi, soliņi un citi) ir labiekārtoti un viegli pieejami, izvietotas norādes un iekoptas zaļās zonas. Arī komunālā saimniecība ciemu centros ir sakārtota. Mērķtiecīgi pašvaldības ieguldījumi komunālās saimniecības pilnveidē palielinājuši iedzīvotāju īpatsvaru, kuriem pieejama centralizētā ūdensapgāde un centralizētās kanalizācijas pieejamību par 2 procentpunktiem. Tumšajā diennakts laikā iedzīvotājus priecē apgaismotās ielas 80% no ielu kopgaruma.

Šie pasākumi ievērojami palielinājuši Nīcas novada pievilcību, tāpēc cilvēki, kuri apmeklē novadu, vēlas te palikt vairākas dienas kā viesi, bet varbūt pat uz ilgāku laiku kā iemītnieki.

Nīcas novadā ir labvēlīga vide arī uzņēmējiem, jo īpaši lauksaimniekiem. To veicinājuši pašvaldība, piedāvājot savā rīcībā esošos resursus un informatīvu atbalstu uzņēmumu attīstībai. Novada zemes un ūdeņi, kā arī sakārtotā infrastruktūra un pašvaldības atbalsta pasākumi pēdējo septiņu gadu laikā veicinājuši jaunu un ilgtspējīgu saimniekošanas un ražošanas veidu attīstību. Novada uzņēmēji ir apmierināti ar uzņēmējdarbības vidi, tai skaitā ar labā stāvoklī esošajiem uzņēmējdarbībai un tūrismam nozīmīgajiem pašvaldības autoceļiem.

Polderu zonas starp jūru un Liepājas ezeru tiek izmantotas lopkopībai – galvenokārt liellopu audzēšanai. Otaņķu pļavās ierīkotas zālējumu lopu ganības un ogu lauki, Bernāti pamazām kļūst atpazīstami ar krūmmeleņu un dzērveņu plantācijām. Augkopība Nīcas novadā vienlaikus ir gan mazās uzņēmējdarbības joma ar eksporta potenciālu, gan piedāvājums novada viesiem – tūristi tiek laipni aicināti iepazīt novada dabu un salasīt ko gardu līdzīgu ņemšanai!

Novadā dzīve rit mierīgi un klusi, taču tā nav atrauta no globālās vides. Interneta un mobilo sakaru tīkla pārklājums 2020.gadā ir nodrošināts visā novadā. Tas, tāpat kā uzlabotā novada sasniedzamība pa autoceļiem un industriālo zonu attīstība, veicinājis uzņēmēju aktivitāti. Novadā savas ražotnes ir atvēruši jauni uzņēmumi, kuri katrs nodarbina vismaz 50 cilvēkus. Tie, izmantojot ES fondu atbalstu, nodrošina perspektīvas darba vietas novada iedzīvotājiem – īpaši jauniešiem, kuri ar pilsētās (Liepājā, Ventspilī, Rīgā, Jelgavā u.c.) iegūto izglītību tiek aicināti ieguldīt savas zināšanas un prasmes dzimtajā novada izaugsmē!

Nīcas novada piedāvājums tūristiem ir vilinošs un atpazīstams. Jūras piekraste ir autentiska novada atpazīstamības zīme, pludmales zona ir sakopta un viegli pieejama, priecējot gan vietējos iedzīvotājus, gan tūristus. Pie tam viesu namu un piejūras kempingu īpašnieki piedāvā ērtas naktsmītnes. Pēc dabas izpētes ekspedīcijām, ogu lasīšanas, putnu vērošanas un aktīvā ūdenssportā aizvadītām dienām Nīcas novada viesi var apmesties un baudīt gardas maltītes pie viesmīlīgajiem Bernātu un citu piejūras ciemu saimniekiem. Bernātos ir atvērta kafejnīca, kurā vasarnieki malko atspirdzinošus dzērienus un gardas maltītes. Kafejnīcas unikālā dizaina un labās slavas dēļ uz to ceļu mēro arī liepājnieki, kuri vēlas izrauties no pilsētas steigas un pabūt dabas ieskaudā vietā.

Jūrmalciemā un abos novada ezeros – Papes un Liepājas – iespējams nodoties makšķerīšanai un zvejas priekiem, un sagādāto lomu pēc tradicionālām receptēm pārvērst kūpinājumā. Labiekārtotajās ezermalās gan novada viesi, gan iedzīvotāji var arī atpūsties, sportot un vērot putnus. Savukārt pa Bārtas upi iespējams doties izbraucienā ar laivām.

Kopumā Nīcas novads 2020.gadā ir sakopts un saimnieciski aktīvs – īpašs tā iedzīvotājiem un uzņēmējiem, kā arī daudzveidīgi interesants viesiem!

4. Novada specializācija un piedāvājums uzņēmējdarbībai

Vidējtermiņa novada specializācijā tiks ievēroti Nīcas novada ilgtermiņa attīstības stratēģijā noteiktie ekonomiskās specializācijas virzieni. Tie ietver vairāku jomu attīstību un pilnveidi:

- 1) Pirmkārt, lauksaimniecības jomā novada dabas resursi tiks izmantoti ilgtspējīgi, orientējoties uz lopkopību un augkopību, t.sk. attīstot jaunas jomas, piemēram, krūmmelleņu audzēšanu, zālēdāju lopu ganību ierīkošanu polderu zonās u.c.
- 2) Otrkārt, jūras, ezeru un upju ūdensresursi tiks izmantoti zivsaimniecības, galvenokārt, akvakultūras, zvejniecības un zivju produktu apstrādes izvērsšanai, kā arī tūrisma pakalpojumu klāsta papildināšanai. Nozīmīgākā zivsaimniecības teritorija novadā perspektīvā tiks attīstīta Jūrmalciema apkārtnē, kā arī pie Papes ezera.
- 3) Treškārt, Nīcas novads vidējā termiņā atbalstīs neliela apjoma ražošanas uzņēmumu izveidošanu ar augstu pievienoto vērtību, kas būs orientēta uz videi draudzīgu saimniekošanu, piemēram, kokapstrādes nozarē un lauksaimniecības produkcijas pārstrādē u.c..
- 4) Ceturkārt, novada ekonomiskā specializācija orientēsies uz tūrisma un rekreācijas pakalpojumu attīstību. Bernātos veidosies nozīmīgākais tūrisma attīstības centrs novadā, kura atpazīstamība saistīsies ar rekreācijas pakalpojumu piedāvājumu un dabas izziņu. Savukārt Jūrmalciems specializēsies etnogrāfijā un zvejniecības tradīcijās, bet teritorija Pērkonē un Grīnvaltos tiks attīstīta kā aktīvās atpūtas zona.

Kopumā Nīcas novada ekonomiskā specializācija līdz 2020.gadam tiks izvēsta, ņemot vērā ilgtspējīgu meža, lauku un ūdens resursu apsaimniekošanu, sugu daudzveidību, bagātību un produktivitātes saglabāšanu, kā arī kultūrvēsturiskā mantojuma ilgtspējīgu izmantošanu. Līdzās tam, pašvaldība atbalstīs esošos novada uzņēmējus un veicinās jaunu uzņēmumu veidošanos.

PIEDĀVĀJUMS UZŅĒMĒJDARBĪBAI

Pasākumi uzņēmējdarbības veicināšanai:

- ✓ Pašvaldība piedāvā veidot sadarbību ar uzņēmējiem, nodrošinot informācijas apmaiņu un profesionālu atbalstu, konsultācijas sadarbībā ar valsts apmaksātu Lauku konsultāciju un izglītības centra speciālistu.
- ✓ Pašvaldība atbalstīs mērķtiecīgi motivētas privātās uzņēmējdarbības attīstību un novada vides, publiskās un ražošanas infrastruktūras attīstību veidos sadarbībā ar lauksaimniecības, ražošanas, zivsaimniecības un tūrisma uzņēmējiem.
- ✓ Pašvaldība plāno izvērst pētniecību, kas būs pamatā ražošanas ar augstu pievienoto vērtību attīstībai un uzņēmēju ideju atbalstam.
- ✓ Pašvaldība paplašinās savā rīcībā esošos instrumentus uzņēmējdarbības atbalstam, kā arī veicinās komersantu aktivitāti ārējā finansējuma piesaistē.
- ✓ Pašvaldība turpinās darbu pie uzņēmējdarbībai nozīmīgu pašvaldības autoceļu sakārtošanas, kā arī lobēs novada intereses valsts autoceļu tīkla sakārtošanai novadā.
- ✓ Pašvaldība gādās par meliorācijas sistēmu uzlabošanu, kā arī par citu uzņēmējdarbībai nepieciešamas infrastruktūras kvalitātes pilnveidi, piemēram, IKT sakaru tīkla pilnveidošanu, elektroapgādes sistēmas uzlabošanu, industriālo zonu attīstīšanu u.c.

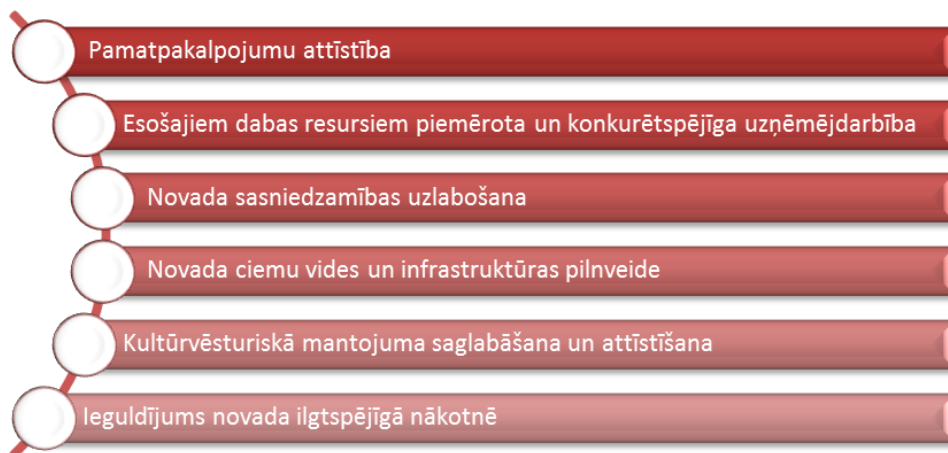
5. Mērķi un vidēja termiņa prioritātes

Attīstības programmas mērķi formulēti saskaņā ar Nīcas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, un no tiem izrietošās vidēja termiņa prioritātes nosaka jomas, kuras līdz 2020.gadam attīstāmas prioritāti un savstarpējā saistībā, nodrošinot izvirzīto mērķu sasniegšanu.

Mērķis (1): Ilgtspējīga kopienas sociālā un ekonomiskā izaugsme, veidojot komfortablu, sakārtotu un ģimenēm draudzīgu dzīves vidi, saglabājot novada unikālo kultūrvēsturisko mantojumu un nodrošinot novada iedzīvotājiem nepieciešamos pakalpojumus un darba iespējas.

Mērķis (2): Pievilcīgas, novadam raksturīgas un ērti sasniedzamas uzņēmējdarbības un tūrisma vides izveidošana, efektīvi un ilgtspējīgi izmantojot novada resursus.

Vidēja termiņa prioritātes

Līdz 2020. gadam novadā akcents tiks likts uz pamatpakalpojumu – izglītības, kultūras, sporta, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu – attīstību, ciemu vides un transporta, sakaru un komunālās infrastruktūras attīstību, kas vairo novada iedzīvotāju dzīves kvalitāti, kā arī veicinās uzņēmējdarbības attīstību. Sekmējot jaunu darba vietu radīšanu novadā, tiks uzlabota novada iedzīvotāju labklājība. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un tradīciju izkopšana nodrošinās Nīcas novada unikālo vērtību nodošanu no paaudzes paaudzē. Tiks atbalstītas dažādas aktivitātes un pasākumi Nīcas tradīciju stiprināšanai un popularizēšanai.

Saglabājot neizsīkstošu dabas resursu bāzi un pašvaldībai sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem efektīvi apsaimniekojot novada lauksaimniecības, ražošanas un ūdens resursus, tiks veicināta novada atpazīstamība, attīstot konkurētspējīgu Nīcas novada piedāvājumu.

Prioritāšu apraksts

Pamatpakalpojumu attīstība: Ieguldījumi cilvēkkapitālā. Novads kā miera osta ar nepieciešamo „pamatkomplektu” laimei – labiekārtotu dzīves vidi, nodrošinātiem izglītības, kultūras, sporta, sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem un daudzveidīgām brīvā laika pavadīšanas iespējām.

Esošajiem dabas resursiem piemērota un konkurētspējīga uzņēmējdarbība: Ieguldījumi uzņēmējdarbības attīstībā. Novadā esošie dabas un saimnieciskie resursi tiek efektīvi izmantoti konkurētspējīgas uzņēmējdarbības veidošanā, attīstot novada ekonomiku un radot darba vietas. Saglabātas tradicionālās nozares – lauksaimniecība (lopkopība un augkopība), mežsaimniecība, zivsaimniecība un tūrisms.

Novada sasniedzamības uzlabošana: Ieguldījumi autoceļos, transporta un sakaru infrastruktūrā. Ģeogrāfiski izdevīgā vietā esošais novads ir labi sasniedzams gan fiziski – pa autoceļiem un ar efektīvi plānotu sabiedrisko transportu, gan virtuāli – ar kvalitatīvu IKT pakalpojumu nodrošinājumu visā novada teritorijā. Turklāt uzlabota novada ciemu centru savstarpējā sasniedzamība pa labas kvalitātes autoceļiem.

Novada ciemu vides un infrastruktūras pilnveide: Ieguldījums kvalitatīvā un drošā ciemu vidē un lauku ainavā, kas piemērota dzīvošanai, darbam un atpūtai. Ciemu centru labiekārtošana un komunālās saimniecības sakārtošana nodrošina mājīgu apmešanās vietu un kvalitatīvas

atpūtas iespējas novada iedzīvotājiem. Uzlabotā pieeja novada dabas un tūrisma objektiem, norādes un citi tūrisma infrastruktūras uzlabojumi veido novadu par sakoptu un zaļu tūrisma galamērķi.

Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstīšana: Ieguldījums unikālo Nīcas novada tradīciju, kultūras un etnogrāfiskā mantojuma uzturēšanā. Novada iedzīvotāji augstu vērtē

novada materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu, piekopj tradīcijas un attīsta tās, lai popularizētu un saglabātu nākamajām paaudzēm un novada viesiem.

Ieguldījums novada ilgtspējīgā nākotnē: Ieguldījumi novada attīstības plānošanā. Pašvaldība plāno novada nākotni, veicot priekšizpēti, izpēti, izvērtējumus, pilotprojektus un attīstības scenāriju izstrādi, lai veidotu pamatu investīciju veikšanai gan līdz 2020.gadam, gan pēc tā – īstenojot ilgtermiņa attīstības stratēģiju.

6. „Lielo darbu saraksts” – rīcību virzieni prioritāšu īstenošanai

Pamatpakalpojumu attīstība

- Saglabāt un uzlabot izglītības gūšanas iespējas visām paaudzēm, t.sk. pilnveidot izglītības iestāžu infrastruktūru.
- Nodrošināt dažādām interesēm atbilstošas kultūras, sporta un atpūtas iespējas, t.sk. infrastruktūras pilnveidi, vienlaicīgi veicinot esošo pasākumu un nodarbību attīstību un saglabājot novada identitāti.
- Pilnveidot un attīstīt sabiedrisko centru, saietu nama un jauniešu centra darbību – paplašināt to funkcijas un dažādot centru sniegtos pakalpojumus. Uzsākt jaunu daudzfunkcionālu sabiedrisko centru izveidi novada ciemos.
- Nodrošināt kvalitatīvu veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu, t.sk. mobilo pakalpojumu, pieejamību visiem novada iedzīvotājiem neatkarīgi no dzīvesvietas un veselības stāvokļa.
- Pilnveidot pašvaldības un tās pārraudzībā esošo dienestu – Sociālā dienesta, policijas u.c. – sniegto pakalpojumu kvalitāti un pieejamību.

Esošajiem dabas resursiem piemērota un konkurētspējīga uzņēmējdarbība

- Efektīvi izmantot novada zemes un dabas resursus tiem atbilstošu lauksaimniecības (lopkopības un augkopības) nozaru uzņēmējdarbības attīstīšanai.
- Atbalstīt uzņēmējdarbību novada ražošanas, lauksaimniecības un ūdeņu teritorijās (industriālo zonu attīstība).
- Sekmēt nelielu uzņēmumu izveidi, kas piedāvās darba vietas novada iedzīvotājiem.
- Palielināt tūrisma un atpūtas pakalpojumu klāstu.
- Popularizēt novada piedāvājumu tūristiem – reģionālā, nacionālā un starptautiskā līmenī.

Novada sasniedzamības uzlabošana

- Sadarbībā ar valsti sakārtot autoceļus, kas savieno novada lielākās apdzīvotās vietas ar valsts autoceļu tīklu.
- Uzlabot autoceļu kvalitāti novadā, palielināt asfaltēto autoceļu tīklu.

- Attīstīt veloceļu tīklu.
- Sekmēt sabiedriskā transporta sistēmas pilnveidi novada ietvaros un maršrutos, kas savieno Nīcas novadu ar citiem novadiem un pilsētām. Izveidot saskaņotu laika grafiku lokālajam sabiedriskajam transportam.
- Gādāt, lai tiktu uzlabots sakaru un komunikāciju (optiskais internets, mobilo sakaru tīkls u.tml.) nodrošinājums novadā.

Novada ciemu vides un infrastruktūras pilnveide

- Sakārtot un attīstīt ūdenssaimniecību, publiskās ārtelpas apgaismojumu, siltumapgādi un citus komunālos pakalpojumus visās novada apdzīvotajās vietās.
- Saglabāt un rekonstruēt vēsturisko ciemu centru apbūvi.
- Uzlabot un efektīvizēt dzīvojamo māju infrastruktūru un apsaimniekošanu.
- Veicināt novada publiskās ārtelpas sakopšanu un pieejamību.
- Uzlabot pieeju pludmalei, ezeriem un citām dabas teritorijām, palielināt informatīvo norāžu un dabas taku skaitu.

Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstīšana

- Veicināt Nīcas novada unikālā materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, popularizēšanu un nodošanu nākamajām paaudzēm.
- Sekmēt māksliniecisko pašdarbības kolektīvu darbību un novadnieku iesaisti tajos.
- Atjaunot un papildināt infrastruktūru novadam raksturīgo tradicionālo prasmju piekropšanai un uzturēšanai (piemēram, amatnieku darbnīcas), vienlaicīgi iepazīstinot ar tām gan novada iedzīvotājus, gan viesus.

Ieguldījums novada ilgtspējīgā nākotnē

- Vismaz 1% no pašvaldības gada kopbudžeta investēt novada attīstības plānošanā un pētniecībā, t.sk., projektu priekšizpētē, attīstības scenāriju izstrādē, pilotprojektu realizācijā u.tml.
- Pirms Nīcas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ilgtermiņa prioritāšu īstenošanas analītiski apzināt efektīvākos līdzekļus un nepieciešamos ieguldījumus konkrētu mērķu sasniegšanai.

7. Rezultatīvie rādītāji rīcību virzienu īstenošanai

Lai uzraudzītu un novērtētu izmaiņas Nīcas novada iedzīvotāju dzīves kvalitātē, infrastruktūras pilnveidē un uzņēmējdarbības attīstībā, ir izstrādāti rādītāji, kuri sniedz atbildi uz jautājumu: „**Kas uzlabojies Nīcas novadā, īstenojot attīstības programmu?**” Rezultatīvie rādītāji definē vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus, palīdz izsekot izvirzīto rīcību virzienu jeb „*Lielo darbu*” īstenošanai un attīstības programmas mērķu realizācijas progresam kopumā. Tabulu ar rezultatīvo rādītāju vērtībām bāzes gadā un sagaidāmajiem rādītājiem 2017. gadā un 2020. gadā skatīt attīstības programmas 1. pielikumā.

Pamatpakalpojumu attīstība

- ✓ Pamatskolas vecuma (7 – 15 gadi) iedzīvotāju īpatsvars, kuri apgūst pamatizglītību Nīcas novadā (% no pamatskolas vecuma iedzīvotāju skaita)
- ✓ 9.klašu absolventu īpatsvars, kuri izvēlas turpināt mācības Nīcas vidusskolā (% no Nīcas novada izglītības iestāžu 9.klašu absolventu skaita)
- ✓ Skolēnu skaits, kuri apmeklē Nīcas mūzikas un mākslas skolu
- ✓ Mākslinieciskās pašdarbības kolektīvos iesaistīto iedzīvotāju īpatsvars (% no novada iedzīvotāju skaita)
- ✓ Sporta pakalpojumu izmantotāju īpatsvars (% no novada iedzīvotāju skaita)
- ✓ Sociālo pakalpojumu saņēmēju īpatsvars (% no novada iedzīvotāju skaita)

Esošajiem dabas resursiem piemērota un konkurētspējīga uzņēmējdarbība

- ✓ Novadā reģistrēto komersantu skaits
- ✓ Labā un teicamā stāvoklī esošu uzņēmējdarbībai un tūrismam nozīmīgu pašvaldības autoceļu īpatsvars (% no nozarēm nozīmīgo pašvaldības autoceļu kopgaruma)

Novada sasniedzamības uzlabošana

- ✓ Teicamā un labā stāvoklī esošu pašvaldības autoceļu īpatsvars (% no kopējā pašvaldības autoceļu garuma)

- ✓ Veloceliņu tīkla kopgarums novada teritorijā (km)
- ✓ Sabiedriskā transporta nodrošinājuma indekss
- ✓ Bezvadu interneta (Wi-Fi) brīvpieejas punktu skaits novadā

Novada ciemu vides un infrastruktūras pilnveide

- ✓ Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem pieejama centralizētā ūdensapgāde (% no novada iedzīvotāju skaita)
- ✓ Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem pieejama centralizētā kanalizācija (% no novada iedzīvotāju skaita)
- ✓ Apgaismoto ielu īpatsvars (% no pašvaldības ielu kopgaruma)
- ✓ Labā stāvoklī esošu meliorācijas sistēmu īpatsvars (% no kopējā meliorācijas sistēmu garuma)
- ✓ Labā stāvoklī esošu pašvaldības ēku īpatsvars (% kopējā pašvaldības ēku skaita)
- ✓ Energoefektīvo pašvaldības ēku īpatsvars (% kopējā pašvaldības ēku skaita)
- ✓ Cilvēkiem ar kustību traucējumiem pieejamās publiskās infrastruktūras īpatsvars (% no kopējā pašvaldības ēku un objektu skaita)

Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstīšana

- ✓ Objektu skaits, kuros iespējams iepazīt novada kultūrvēsturisko mantojumu
- ✓ Objektu skaits, kuros iespējams praktiski izkopt novada kultūrvēsturisko mantojumu

Ieguldījums novada ilgtspējīgā nākotnē

- ✓ Īpatsvars no pašvaldības ikgadējā kopbudžeta, kas investēts pētniecībā un novada ilgtermiņa attīstības plānošanā (%)

8. Sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām un valsts institūcijām

Nīcas novads robežojas ar Liepājas pilsētu, Grobiņas un Rucavas novadiem. Šīm teritorijām ir kopīgas attīstības ieceres, tādēļ Nīcas novada attīstības programmas izstrādes ietvaros tika identificētas aktuālākās sadarbības jomas. No Nīcas novada perspektīvas sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām īstenojama šādās tematiskās jomās: (a) tūrisms, vide un transports; (b) lauksaimniecība un zivsaimniecība; (c) pakalpojumi iedzīvotājiem; (d) komunālā saimniecība. Kā nozīmīgākās sadarbības jomas tika identificētas:

- velosaiņu tīkla attīstība, mobilitātes plāna izstrāde, meliorācijas sistēmas telpiskais plānojums, dabas aizsardzības plānu izstrāde, pludmaļu infrastruktūras izveide, kultūrvēsturiskā mantojuma projekti, kas identificēti kā reģionāla mēroga projekti;
- un Liepājas ezera un Otaņķu upes apsaimniekošana, dzīvnieku kapsētas, sadzīves atkritumu šķirošanas sistēmas izveide, lauksaimniecības produktu loģistikas ķēžu attīstība, kas identificēti kā vietēja mēroga projekti.

Turpinājumā tabulas formā sniegts pārskats par sadarbības jomām.

Transports, vide un tūrisms

Sadarbības joma	Līmenis	Sadarbības partneri
Veicināt autoceļa A11 – Liepāja – Lietuvas robeža (Rucava) rekonstrukciju	Valsts	LVC, SM, Rucava, Liepāja ¹
Veicināt V1222 – Nīca-Otaņķi-Grobiņa un autoceļa V1231 – Klampji - Jūrmalciems	Valsts	LVC, SM
Velosaiņu tīkla attīstība gar valsts autoceļiem un jaunu velosaiņu izveide citos maršrutos	Valsts	LVC, Liepāja, Grobiņa, Rucava
Dienvidkurzemes reģiona mobilitātes plāna izstrāde, integrējot dažādus transporta veidus vienotā sistēmā	Reģionāls	KPR, Liepāja, Grobiņa, Rucava
Tramvaja līnijas pagarinājuma priekšizpēte un tā attīstība (tālākā perspektīvā projektu var attīstīt par pārrobežu sadarbības projektu ar Rucavas, Palangas / Klaipēdas pilsētām)	Vietējs	Liepāja, Grobiņa
Objektu un teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrāde	Reģionāls	Liepāja, Grobiņa, Rucava, KPR
Vienota pludmales labiekārtošana un sabiedriskās kārtības sistēmas un glābšanas dienesta izveide	Reģionāls	KPR, Liepāja, Grobiņa, Rucava
Bārtas, Otaņķu upju attīrīšana	Vietējs	Liepāja, Grobiņa, Rucava
Liepājas ezera apsaimniekošanas plāna izstrāde un ezera potenciāla	Vietējs	Liepāja, Grobiņa

¹ Apzīmējumi: Rucava – Rucavas novads, Grobiņa – Grobiņas novads, Liepāja – Liepājas pilsētas pašvaldība

Sadarbības joma	Līmenis	Sadarbības partneri
izmantošana tūrisma vajadzībām		
Bernātu teritorijas attīstība tūrismam un rekreācijai	Vietējs	Liepāja

Lauksaimniecība un zivsaimniecība

Sadarbības joma	Līmenis	Partneri
Zemnieku un zvejnieku kooperācijas veicināšana, loģistikas ķēžu attīstība un noieta tirgu attīstība	Vietējs	Liepāja, Grobiņa
Lauksaimniecības produktu pieejamības veicināšana Liepājas pilsētas iedzīvotājiem	Vietējs	Liepāja, Grobiņa

Pakalpojumi iedzīvotājiem

Sadarbības joma	Līmenis	Partneri
Kultūrvēsturiskā mantojuma projektu izstrāde	Reģionāls	KPR, Liepāja, Grobiņa, Rucava
Kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšana, kultūras izziņas un pasākumu programmas izstrāde (t.sk. gastronomiskā tūrisma jomā)	Reģionāls	KPR, Liepāja, Grobiņa, Rucava
Speciālu un uz jauniešiem orientētu kultūrizglītības programmu izveide	Vietējs	Liepāja, Grobiņa, Rucava
Vienotas sociālās aprūpes sistēmas izveide, ietverot pieprasījuma monitoringu, mobilo sociālo pakalpojumu izveidi un pensionāta izveidi	Reģionāls	KPR, Liepāja, Grobiņa, Rucava
Kopīgu interešu un mūžizglītības projektu izstrāde sadarbībā ar Liepājas Universitāti un PIKC „Liepājas Valsts tehnikums”	Vietējs	Liepāja, Grobiņa, Rucava
Veselību veicinošu pasākumu popularizēšana un pieejas veselības pakalpojumiem nodrošināšana	Valsts	VM, KPR, Liepāja, Grobiņa, Rucava

Komunālā saimniecība

Sadarbības joma	Līmenis	Partneri
Kopīga meliorācijas sistēmas telpiskā plānojuma un paliņu pļavu apsaimniekošanas plāna izstrāde	Valsts	DAP, KPR, Liepāja, Grobiņa, Rucava
Dzīvnieku kapsētas izveide	Vietējs	KPR, Liepāja, Grobiņa, Rucava
Vienotas sadzīves atkritumu šķirošanas sistēmas izveide	Vietējs	KPR, Liepāja, Grobiņa, Rucava
Grīnvaltu ciema ūdenssaimniecības sistēmas iekļaušana Liepājas pilsētas vienotajā ūdensapgādes un kanalizācijas tīklā	Vietējs	Liepāja

9. Attīstības programmas īstenošanas un uzraudzības kārtība

Nīcas novada attīstības programmas 2014.-2020.gadam īstenošanai ir izstrādāta uzraudzības kārtība. Uzraudzības galvenie uzdevumi ir šādi:

- Nodrošināt attīstības programmas efektīvu ieviešanu un uzraudzību;
- Sekot līdzi novada attīstības procesiem un regulāri novērtēt programmas ieviešanas gaitu un sasniegumus;
- Identificēt programmas ieviešanas vājās puses, pārmaiņas un ārējās ietekmes;
- Nepieciešamības gadījumā nodrošināt pamatojumu plānošanas dokumenta aktualizācijai;
- Nodrošināt ar informāciju par attīstības programmas īstenošanu pārvaldi, iedzīvotājus un citas ieinteresētās puses.

Izstrādātā uzraudzības kārtība paredz, ka attīstības programmas monitorings tiks veikts ik gadu – vienlaicīgi ar pašvaldības publiskā pārskata gatavošanu un Nīcas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2014.-2030. gadam monitoringu.

Attīstības programmas monitorings ietver sistemātisku rezultatīvo rādītāju apkopošanu, kas noteikti šī dokumenta sadaļā „Rezultatīvie rādītāji rīcību virzienu īstenošanai” (detalizēti skat. 1.pielikumā). Lai iezīmētu vēlamu novada vidējtermiņa attīstību nākotnē un palīdzētu novērtēt

pašvaldības progresu to virzienā, definēti sasniedzamie rādītāji gan 2017.gadam, gan 2020.gadam. Rādītāji noteikti katrai no vidējtermiņa prioritātēm.

Atbildīgā amatpersona par Nīcas novada attīstības programmas 2014.-2020. gadam monitoringu, pēc likuma „Par pašvaldībām” 69.panta, ir Nīcas novada domes izpilddirektors. Atsevišķu programmas rīcības virzienu, uzdevumu un aktivitāšu īstenošanu nodrošina izpilddirektora izvirzītas un apstiprinātas atbildīgās personas. Sagatavojot pašvaldības ikgadējo gada budžetu, šīs atbildības tiek pārskatītas un aktualizētas.

Izpilddirektora un atbildīgo personu pienākums ik gadu ir nodrošināt minēto rādītāju apkopošanu, kā arī 2017. gadā un 2020. gadā sagatavot analītisku ziņojumu par pašvaldības attīstības tendencēm, programmas īstenošanas gaitu un virzību, veiktajām aktivitātēm, rezultatīvo rādītāju izmaiņām, secinājumiem un ieteikumiem Rīcību un investīciju plāna koriģēšanai, kā arī informāciju par attīstības programmas atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītajiem mērķiem.

Nīcas novada dome, pamatojoties uz izvirzītajiem priekšlikumiem, ar savu lēmumu var izdarīt izmaiņas Rīcību un investīciju plānā, taču nemaina prioritātes un rīcības virzienus. Ja nepieciešamas izmaiņas prioritātēs un rīcības virzienos, tad dome pieņem lēmumu par attīstības programmas grozījumu izstrādi.

PIELIKUMI

1.pielikums: Attīstības programmas rezultatīvie rādītāji: Kas uzlabojies?

Rezultatīvais rādītājs	Vērtība bāzes gadā	Radītājs 2017	Rādītājs 2020	Avots
Pamatpakalpojumu attīstība				
Pamatskolas vecuma (7 – 15 gadi) iedzīvotāju īpatsvars, kuri apgūst pamatizglītību Nīcas novadā (% no pamatskolas vecuma iedzīvotāju skaita)	69,3% (2013)	69%	71%	VIIS datu bāze
9.klašu absolventu īpatsvars, kuri izvēlas turpināt mācības Nīcas vidusskolā (% no Nīcas novada izglītības iestāžu 9.klašu absolventu skaita)	71,4% (2013)	68%	70%	VIIS datu bāze
Skolēnu skaits, kuri apmeklē Nīcas mūzikas un mākslas skolu	73 (2013)	93	115	Nīcas novada pašvaldība
Mākslinieciskās pašdarbības kolektīvos iesaistīto iedzīvotāju īpatsvars (% no novada iedzīvotāju skaita)	8,8% (2012)	9%	10%	Nīcas novada pašvaldība
Sporta pakalpojumu izmantotāju īpatsvars (% no novada iedzīvotāju skaita)	15% (2013)	20%	30%	Nīcas novada pašvaldība
Sociālos pakalpojumus saņēmušo iedzīvotāju īpatsvars (% no novada iedzīvotāju skaita)	13,8% (2013)	11%	8%	Nīcas novada pašvaldība
Esošajiem dabas resursiem piemērota un konkurētspējīga uzņēmējdarbība				
Novadā reģistrēto komersantu skaits	366 (2011)	371	376	Uzņēmumu reģistrs
Labā un teicamā stāvoklī esošu uzņēmējdarbībai un tūrismam nozīmīgu pašvaldības autoceļu īpatsvars (% no nozarēm nozīmīgo pašvaldības autoceļu kopgaruma)	2% (2013)	5%	10%	Nīcas novada pašvaldība
Novada sasniedzamības uzlabošana				
Teicamā un labā stāvoklī ² esošu pašvaldības autoceļu īpatsvars (% no kopējā pašvaldības autoceļu garuma)	2% (2013)	5%	10%	Pašvaldības autoceļu reģistrs
Veloceliņu tīkla kopgarums novada teritorijā (km)	0 (2013)	0	5	Nīcas novada pašvaldība
Sabiedriskā transporta nodrošinājuma indekss ³	4,4	4,7	4,8	Nīcas novada

²Teicamā stāvoklī esošs autoceļš – jauns ceļš vai ceļš, kura fiziskais stāvoklis līdzvērtīgs jaunam ceļam. Labā stāvoklī esošs autoceļš – ceļš ar segumu: bez nopietniem defektiem, kuram vajadzīgi tikai profilaktiskie uzturēšanas pasākumi un, iespējams, virsmas apstrāde; ceļš bez seguma: kuram vajadzīga tikai profilaktiska virsmas profilēšana vai lokāli labojumi.

Rezultatīvais rādītājs	Vērtība bāzes gadā	Radītājs 2017	Rādītājs 2020	Avots
	(2013)			pašvaldība
Bezvadu interneta (Wi-Fi) brīvpieejas punktu skaits novadā	3 (2013)	7	10	Nīcas novada pašvaldība
Novada ciemu vides un infrastruktūras pilnveide				
Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem pieejama centralizētā ūdensapgāde (% no novada iedzīvotāju skaita)	23% (2013)	23%	25%	Komunālās saimniec.līgumi
Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem pieejama centralizētā kanalizācija (% no novada iedzīvotāju skaita)	47% (2013)	47%	49%	Komunālās saimniec.līgumi
Apgaismoto ielu īpatsvars (% no pašvaldības ielu kopgaruma)	60% (2013)	70%	80%	Nīcas novada pašvaldība
Labā stāvoklī esošu meliorācijas sistēmu īpatsvars (% no kopējā meliorācijas sistēmu garuma, km)	2% (2013)	4%	6%	Nīcas novada pašvaldība
Labā stāvoklī esošu ⁴ pašvaldības ēku īpatsvars (% kopējā pašvaldības ēku skaita)	10% (2013)	18%	23%	Nīcas novada pašvaldība
Energoefektīvo pašvaldības ēku īpatsvars (% kopējā pašvaldības ēku skaita)	7% (2013)	10%	16%	Nīcas novada pašvaldība
Cilvēkiem ar kustību traucējumiem pieejamās publiskās infrastruktūras īpatsvars (% no kopējā pašvaldības ēku un objektu skaita)	70% (2013)	75%	80%	Nīcas novada pašvaldība
Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstīšana				
Objektu skaits, kuros iespējams iepazīt novada kultūrvēsturisko mantojumu	20 (2013)	24	26	Nīcas novada pašvaldība
Objektu skaits, kuros iespējams praktiski izkopt novada kultūrvēsturisko mantojumu	2 (2013)	3	5	Nīcas novada pašvaldība
Ieguldījums novada ilgtspējīgā nākotnē				
Īpatsvars no pašvaldības ikgadējā kopbudžeta, kas investēts pētniecībā un novada ilgtermiņa attīstības plānošanā (%)	1,2% (2013)	1%	1%	Nīcas novada pašvaldība

1.tabula: Attīstības programmas rezultātīvo rādītāju vērtības bāzes gadā un to izmaiņas 2017. un 2020. gadā.

³Sabiedriskā transporta nodrošinājuma indekss ir teritorijas apkalpes līmeņa rādītājs (koeficients - K), kuru aprēķina pēc formulas: $K = \frac{L}{\sqrt{PS}}$, kur L – sabiedriskā transporta reisu kilometru kopsumma nedēļā (km); P – apkalpes teritorijas (novada) iedzīvotāju skaits (tūkst.); S – novada platība (km²).

⁴ Jaunas ēkas vai ēkas, kurās rekonstrukcijas un/vai renovācijas darbi veikti pēdējo 15 gadu laikā